

VŠĮ MOSĖDŽIO PIRMINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA 2018-2019 METAMS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos VŠĮ Mosėdžio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro (toliau PSPC) programos paskirtis - užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą įstaigoje.

2. VŠĮ Mosėdžio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 „Dėl šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2015-2019 m. programos patvirtinimo“.

3. Pagrindinės programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimant, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant nurodytas veikas.

Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

Valstybės ar savivaldybės įstaiga (toliau – įstaiga) – valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, taip pat viešoji įstaiga, kurios vienas iš steigėjų yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga.

Įstaigos vadovas – valstybės tarnautojas, konkurso būdu ar politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu priimtas vadovauti įstaigai, taip pat viešosios įstaigos, kurios vienas iš steigėjų yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, vadovas.

Valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo – valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo, turintis atitinkamus įgaliojimus užsienio valstybės institucijoje, tarptautinėje viešojoje organizacijoje ar tarptautinėse teisminėse institucijose, taip pat oficialūs kandidatai į tokias pareigas. Be to, valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo, kuris dirba bet kokioje valstybinėje, nevalstybinėje ar privačioje įstaigoje, įmonėje ar organizacijoje ar verčiasi profesine veikla ir turi atitinkamus administracinius įgaliojimus arba turi teisę veikti šios įstaigos, įmonės ar organizacijos vardu, ar teikia viešąsias, tame tarpe ir sveikatos apsaugos priežiūros, paslaugas.

Viešoji paslauga – valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla teikiant asmenims socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas. Įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka viešąsias paslaugas gali teikti ir kiti asmenys.

II. KORUPCIJOS PRIELAIDOS

VŠĮ MOSĖDŽIO PIRMINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRE

5. Bendrosios korupcijos prielaidos:

- 5.1. socialinės (nepakankamas sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimas, nepakankamai aiškus santykis tarp sveikatos apsaugos ir socialinės politikos, nėra atsakomybės pasidalijimo ir kt.);
- 5.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas sudaro sąlygas darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba, sudaryti dirbtines kliūtis įmonėms, siekiantiems įgyvendinti savo teisėtus interesus; kokybės sistemų ir reglamentų stoka, profesinio elgesio kodeksų nebuvimas ir kt.);
- 5.3. institucinės (nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo, nepilnai aprašytos ir ne visada aiškios sprendimų priėmimo procedūros, motyvacinės karjeros sistemos nebuvimas, neskaidrus sprendimų priėmimo procesas, nepakankamas viešumas sprendimų, kuriems priimti nereikia kitos valstybės įstaigos patvirtinimo, priėmimas, darbuotojų rotacijos nebuvimas ir kt.);
- 5.4. struktūrinės (sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai, nepakankama elektroninės valdžios plėtra, neefektyvus informacinių technologijų naudojimas ir kt.);
- 5.5. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumai ir prieštaravimai, nesipriešinimas korumpuotiems sveikatos sistemos darbuotojams, piliečių nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje ir kt.);
- 5.6. išoriniai veiksniai (tinkamų sąlygų atskirų sveikatos sistemos subjektų sąžiningai konkurencijai nesudarymas, pacientų pasyvumas antikorupcinei veiklai);

6. Specifinės korupcijos prielaidos sveikatos sistemoje, įtakančios įstaigos veiklą:

- 6.1. administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas;

6.2. medicininės paskirties aparatūros, vaistų ir kt. viešieji pirkimai ir užsakymai;

6.3. nepakankama informacija sveikatos priežiūros įstaigose apie teikiamas nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises ir pareigas ir kt.

III. PSPC VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ

7. Veiklos sritčių, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, duomenys pateikiami lentelėje:

Eil. Nr.	Įstaigos veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas	Pspc darbuotojai, kuriems galimas korupcijos pasireiškimas
1.	Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas	Pspc šeimos gydytojai
2.	Prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai	Viešųjų pirkimų organizatorius, viešųjų pirkimų komisija
3.	Nelegalūs mokėjimai teikiant mokamas ir apmokamas iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams	Pspc šeimos gydytojai, gydytojas odontologas
4.	Veikla, susijusi su nedarbingumo pažymėjimų ir kitų pažymų išdavimu	Pspc šeimos gydytojai, gydytojas odontologas

IV. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

7. Programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę PSPC bei jo darbuotojų veiklą.

8. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos PSPC, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis PSPC darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

9. Programos tikslams pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti, numatoma:

9.1. Parengti 2018-2019 m. korupcijos prevencijos programą, kasmet tobulinti ir pagal poreikį keisti. Paskirti atsakingą asmenį už korupcijos prevenciją bei kontrolę.

9.2. Nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę, atskleisti ir šalinti galimos korupcijos priežastis bei sąlygas.

- 9.3. Aiškinti pacientams jų teises bei asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarką, atlikti pacientų apklausas bei jų pareikštų pastabų ar skundų analizę, šalinti nustatytus trukūmus.
- 9.4. Užtikrinti viešumą ir skaidrumą teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, atliekant viešuosius pirkimus, teikiant administracines paslaugas bei priimant administracinius sprendimus.
- 9.5. Užtikrinti PSPC visų veiklos procedūrų skaidrumą bei aiškumą.
- 9.6. Antikorupcinis PSPC darbuotojų mokymas.
- 9.7. Tobulinti PSPC struktūrą, darbo organizavimą ir valdymą.
- 9.8. Vykdyti viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, analizuoti šių procedūrų atitikimą galiojantiems teisės aktams.
- 9.9. Užtikrinti prieinamą ir pilną informaciją pacientams apie mokamas ir nemokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas bei jų teikimo tvarką.
- 9.10. Skatinti aktyvų PSPC darbuotojų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant nepakantumą korupcijos reiškiniams.
- 9.11. Formuoti ir įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą.
- 9.12. Vertinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų pacientams prieinamumą bei kokybę.
- 9.13. Ginti pacientų teises ir laisves, PSPC personalo teises ir laisves, nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.
- 9.14. Nustatytų korupcijos atvejų paviešinimas.

V. SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

10. Siekiami rezultatai:

- 10.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;
- 10.2. patobulinti korupcijos prevencijos organizavimą PSPC;
- 10.3. padidinti visuomenės nepakantumą korupcijai;
- 10.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą PSPC;

11. Programos tikslo ir uždavinių įgyvendinimas vertinamas vadovaujantis pasiekto rezultato rodikliais:

- 11.1. įvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
- 11.2. laiku ir tinkamai įvykdytų Programos įgyvendinimo plano priemonių skaičius;
- 11.3. asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytis;
- 11.4. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius;

V. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

20. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus. Pakeisti Programos priemonių įgyvendinimo priemonių plane numatyto priemonės įvykdymo terminą ar priemonę išbraukti iš priemonių plano galima tik įstaigos vadovo įsakymu, nurodant motyvus ir objektyvias priežastis.

21. Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas PSPC vadovo įsakymu atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo Centre sritis ir šios programos įgyvendinimą.

22. Už konkrečių Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą atsako PSPC vadovas.

23. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančią įgyvendinant Programą:

23.1. PSPC privalo reguliariai vykdyti Programos priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą;

23.2. PSPC, atsižvelgdamas į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos priemonių įgyvendinimui, teikia Sveikatos apsaugos ministerijai motyvuotus pasiūlymus dėl įgyvendinamų Programos priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuodamas jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus;

23.3. Centras periodiškai, du kartus per metus, pasibaigus II ir IV ketvirčiui, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 10 dienos, įstaigos informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis skelbia PSPC interneto svetainėje: www.pspc.eu.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi PSPC darbuotojai, nevyriausybinės organizacijos ir kiti fiziniai bei Juridiniai asmenys gali teikti savo pasiūlymus dėl Programos nuostatų, tikslų bei uždavinių įgyvendinimo ir papildymo per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

18. PSPC vadovas arba asmuo atsakingas už korupcijos Programos įgyvendinimą, atsižvelgę į gautus pasiūlymus, parengia naujo laikotarpio Programos įgyvendinimo priemonių plano projektą, o prireikus ir Programos pakeitimo projektą. Parengtą projektą tvirtina PSPC vadovas bei pateikia LR SAM korupcijos prevencijos skyriui.
